

COLONEL GHEORGHE ANTE-CAVALER AL ORDINULUI „MIHAI VITEAZUL”

Dan Mihăilescu

Abstract

After a short description of Military Order Mihai Viteazul, the writer of the article presents the military evolution of officier Gh. Ante from Regiment 15 Infantry.

The young lieutenant takes part with this military unit in the war for reintegration (1916- 1919), in the battles from Oituz, Tg. Ocna at Cireșoaia, where the officier was awarded The Romanian Star, but also at the battles from Transilvania in 1918 where he and his army supervised that the Assembly from Alba Iulia unfold take place normally.

Here, in the same place, supervising the Great Union, in the battles from the Tisa river, al Zalău, he is awarded „Mihai Viteazul” distinction 3rd class for his excellent facts.

Forward it is underlined the military career of the officier Gh. Ante between the 2 world wars., but also during the time of communism, when colonel Gh. Ante persecuted, succeeded in organising conferences in military units and at Iași Radio and setting up to togeter with General Gh. Șoimaru the veterans chorus in Piatra Neamț.

Înființat de regele Ferdinand, prin Înalt Decret nr. 2968/21 decembrie 1916 și publicat în Monitorul Oficial nr. 223 din 25 decembrie, același an, Ordinul Mihai Viteazul „*se conferă pentru fapte excepționale de război, ofițerilor care s-au distins în fața dușmanului*”¹

Ordinul, având trei clase, începând cu clasa a III-a până la clasa I, este cea mai înaltă decorație de război, numărul membrilor fiind nelimitat.

Însemnul Ordinului se prezintă astfel: cruce treflată smălțuită albastru și cu marginile de aur, în centrul crucii cifra de aur încoronată a regelui Ferdinand, iar deasupra, coroana regală de aur. Pe revers este smălțuită și poartă data 1916. Deosebirea dintre clase constă numai în mărimea crucii, dar cea de la clasa I se poartă ca o placă fără panglică și coroană²

În primul război mondial au fost decorați cu acest Ordin 320 de generali și ofițeri români: 2 ordine clasa I generalilor Constantin Prezan și Alexandru Averescu; 4 ordine clasa a II-a generalilor: Constantin Prezan, Alexandru Averescu, Eremia Grigorescu și Gheorghe Mărdărăscu și 314 ordine clasa a III-a, din care patru generalilor de mai sus și 310 altor generali și ofițeri³

Dintre ofițerii nemțeni care au fost decorați cu acest Ordin, amintim pe maiorul (viitorul general) Dumitru Coroamă⁴, căpitanul Constantin Ionescu⁵ și sublocotenentul (viitorul colonel) Gheorghe Ante⁶

Viitorul ofițer s-a născut în comuna Văleni, jud. Roman la 15 aprilie 1898. După terminarea școlii primare, părinții (mai ales tatăl), au considerat că Gheorghe ar trebui să îmbrace cariera armelor și atunci l-au înscris la Liceul Militar de la Iași. Beneficiind de profesori eminenți pe care i-a avut la Liceul Militar, tânărul Ante va căpăta cunoștințe temeinice și va absolvi liceul în 1916.

Datorită lipsei de cadre militare, este trimis la Școala Pregătitoare de Infanterie din Iași pe care o termină în aprilie 1917, cu gradul de elev plutonier, ca șef de promoție și este repartizat la Regimentul 15 Infanterie cu garnizoana în Piatra Neamț.

După o scurtă perioadă, în care se va ocupa de instruirea contingentului 1918, la Dorohoi, la 1 iunie 1917 este avansat sublocotenent prin Înalt Decret. A luptat cu bărbăție la Oituz, la Târgu-Ocna, la Cireșoaia, unde pentru fapte de arme a fost decorat cu Virtutea Militară și Steaua României.

În toamna anului 1918, Regimentul 15 Infanterie trece Carpații pe la Prisecani, ofițerul Gheorghe Ante fiind numit aghiotant al unității militare. În Transilvania Regimentul 15 Infanterie este primit cu steaguri tricolore și flori, dar veghează cu arma la picior pentru ca Adunarea de la Alba Iulia, de la 1 decembrie același an, să se desfășoare normal.

Marile sale merite militare le obține pe Tisa în 1919, când, veghind la înfăptuirea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, ține piept armatei ungare.⁷

„Pentru vitejia și avântul cu care a luptat împotriva maghiarilor în luptele de Zilach (Zalău) din 22-25 februarie 1919, când inamicul ataca cu înverșunare orașul și trupa era angajată în luptă, a adunat un grup de 20 de soldați cu care a dat timp trenului de luptă al regimentului și bateriilor 1 din Regimentul 2 Artilerie de Munte, și 8 Artilerie de Câmp să se retragă, scofându-le din pericolul capturării. La 16 aprilie, a condus cu curaj focul unei secții de mitraliere, sfidând focul violent al mitralierelor inamice din satul Recse, iar la Tisa-Füred, punându-se în ziua de 1 mai în fruntea unei secții de mitraliere, a atacat cu hotărâre, flancul inamicului și prin focuri l-a silit să se retragă în dezordine, evitând prin aceasta ca unitățile noastre să se angajeze într-o luptă de stradă, care ar fi cerut multe sacrificii.” Pentru aceasta i s-a conferit Ordinul Mihai Viteazul clasa a III-a prin Înalt Decret nr. 2769 din 3 iulie 1919⁸

La întoarcerea în țară, în luna martie 1920 este avansat locotenent, cu vechime de la 1 octombrie 1919, rămânând în funcția de aghiotant al regimentului.

În toamna aceluiași an, colonelul Iordănescu, comandantul Regimentului 15 Infanterie va trece la Cercul de Recrutare Piatra Neamț și îi propune locotenentului Gheorghe Ante să-l urmeze. Fiind ofițer muncitor și de mare valoare, tânărul locotenent va trece la noua unitate, se va specializa în această direcție și va fi avansat căpitan la 15 februarie 1925. În 1933, va urma cursul de pregătire pentru ofițerii superiori și va fi înaintat la 10 mai 1934, la gradul de maior, în 1938, va deveni locotenent-colonel, iar la 23 martie 1943, colonel. Va fi foarte mulți ani comandantul Cercului de Recrutare Piatra Neamț. La 9 septembrie 1946 va fi pus în cadru disponibil⁹

Deși marginalizat și persecutat în timpul comunismului, ca toți ofițerii formați înainte de 1944, colonelul Gheorghe Ante a reușit să conferențieze în câteva unități militare, la Radio Iași și București, a publicat volumul „Doiniri voievodale”.

A fost un talentat artist pirogravând pe linguri chipuri nemuritoare de eroi și comandanți ai războiului de independență. Un asemenea set de linguri, intitulat „Luceferi ai Independenței” i-a fost oferit colonelului (r.) Florian Tucă cu prilejul lansării volumului „Monumentele neatârării” la Piatra Neamț. Pe spatele căușului lingurii ce reprezenta pe generalul Cernat fusese scris: „Cu toată dragostea rog pe

colonelul dr. Florian Tucă s-a înșire pe marginea biroului de lucru aceste nemuritoare imagini ale unora din Luceferii Independenței, pentru care a scris Monumentele neatârării operă lansată în garnizoana Piatra Neamț în aprilie 1977. Colonel în retragere Gh. Ante, veteran din cele două războaie mondiale, 17 aprilie 1977, Piatra Neamț, str. Ozana, nr. 24”¹⁰

Împreună cu generalul Gheorghe Șoimaru (și el decorat cu Ordinul Mihai Viteazul clasa de III-a, dar în al doilea război mondial), colonelul Gheorghe Ante a înființat în 1976 Corul Veteranilor din Piatra Neamț.

Cu 10 zile înainte de a trece în eternitate, l-a vizitat pe colegul său de școală militară, pe camaradul de arme Dumitru Vasiliu și i-a mărturisit că a început să pirograveze pe linguri chipul unor eroi di războiul de reîntregire. N-a apucat să le termine. La 6 iunie 1978, a fost condus pe ultimul drum și înmormântat în Cimitirul Eternitatea din Piatra Neamț. Chipul dârz al colonelului Gheorghe Ante (sculptat de Pompiliu Clement) veghează deasupra cavoului familiei, dar privind cu tristețe spre Cimitirul Eroilor, unde ar fi trebuit să-și afle locul, alături de marii comandanți (cum și strada pe care a locuit ar fi putut să-i poarte numele).

Concluzii

Creat de regele Ferdinand prin Înaltul Decret 2968 din 21 decembrie 1916 și publicat în Monitorul Oficial nr. 223 din 25 decembrie același an, Ordinul Mihai Viteazul „*a fost conferit pentru fapte excepționale de război ofițerilor care s-au distins în fața dușmanului*”¹¹

După ce țara l-a răsplătit pentru faptele de eroism, săvârșite în războiul de reîntregire cu cea mai mare decorație de război, în 1946 acesta a fost pus în disponibilitate, marginalizat și umilit. Cu modestie, colonelul Gheorghe Ante n-a manifestat nici ură, nici spirit de răzbunare, ci o superioară înțelegere a nefericitei noastre istorii.

Târziu, după decembrie 1989, prin Legea nr. 44 din 1994 privind veteranii de război¹² s-a făcut un act reparatoriu pentru cei care cu ani în urmă, răspunzând la chemarea țării sub arme și-au făcut pe deplin datoria.

Articolul nostru s-a dorit un omagiu și o cinstire a eroilor, pe care nu trebuie să-i uităm, ei constituind seva nesecată a spiritului românesc¹³

Note

1. General Gr. Costandache, *Medaliile și decorațiile militare românești*, în B.S.N.R., anii XXIX- XXXVI, nr. 83- 90, 1935- 1942, p. 200; Maria Dogaru, *Aspirația poporului român spre unitate și independență oglindită în simbolul heraldic*, Edit. Șt. și Encicl., Buc., 1981, p. 156

2. *Enciclopedia României*, vol. I, Buc., 1938, p. 88- 89; Catona Ștefan, Șerbănescu Nicolae, Bedivan Dumitrașcu, *România, decorații 1859- 1991*, Buc., 1992, p. 17; Ioan Safta, Rotaru Jipa, Tiberiu Velter, Florice! Marinescu, *Decorațiile românești de război 1860- 1947*, Edit. Univ. Buc., 1993, p. 16-17; Col. Eugen Ichim, *Ordinul Militar de Război Mihai Viteazul*, Edit. Modelism și Jertfa, Buc. 2000, p. 17.

3. *Din istoricul Ordinului Militar Mihai Viteazul*, în Cavaleri ai Ordinului Militar Mihai Viteazul, Craiova 1993, p. 7; Col. Eugen Ichim, op. cit., p. 21

4. Dan Mihăilescu, *General Dumitru Coroamă - cavaler al Ordinului Mihai Viteazul*, în Acțiunea, anul X, nr. 599, 13- 19 ianuarie 2000, p.2.

5. Eugen Ichim, op. cit., p. 85

6. Dan Mihăilescu, *Colonelul Gheorghe Ante-cavaler al Ordinului Mihai Viteazul*, în Acțiunea, anul IX, nr. 580, 2-8 septembrie 1999, p. 5

7. Informații oferite de col. Dumitru Vasiliu din Roman, coleg de promoție cu Gheorghe Ante. Mulțumesc și pe această cale colegilor mei Paula Chiribuță și Adolf Minuț pentru înlesnirea audierii casetei unde sunt înregistrate aprecieri despre colonelul Gheorghe Ante; Dan. Mihăilescu, art. cit., p. 5

8. Col. Eugen Ichim, op. cit., p. 84- 85; *Eroi ai Unirii* în Evenimentul 168 de ore, săptămânal independent, Piatra Neamț, anul I, nr. 17, decembrie 1990, p. 1-2

9. Informații col. Dumitru Vasiliu

10. Col. (r.) Florian Tucă, *Luceferii Independenței*, în Revista de Istorie Militară, 3 (14), 1992, p. 31

11. General Gr. Costandache, art. cit., p. 200; Maria Dogaru, op. cit., p. 156

12. Legea nr. 44/1994 și publicată în Monitorul Oficial nr. 6/172 din 7 iulie 1994, în mod special art. 13a.

13. Col. (r.) Marin Popescu, *Cavaleri în sala bizantină*, în Revista de Istorie Militară nr. 1 (12), 1992, p. 40